YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (kuudes jaosto)

15 päivänä kesäkuuta 2000 *

Asiassa C-302/98,

jonka Bundessozialgericht (Saksa) on saattanut EY:n perustamissopimuksen 177 artiklan (josta on tullut EY 234 artikla) nojalla yhteisöjen tuomioistuimen käsiteltäväksi saadakseen tässä kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevassa asiassa

Manfred Sehrer

vastaan

Bundesknappschaft,

Landesversicherungsanstalt für das Saarlandin osallistuessa asian käsittelyyn,

ennakkoratkaisun EY:n perustamissopimuksen 6, 48 ja 49 artiklan (joista on muutettuina tullut EY 12, EY 39 ja EY 40 artikla), EY:n perustamissopimuksen

* Oikeudenkäyntikieli: saksa.

50 artiklan (josta on tullut EY 41 artikla) ja EY:n perustamissopimuksen 51 artiklan (josta on muutettuna tullut EY 42 artikla) sekä sosiaaliturvajärjestelmien soveltamisesta yhteisön alueella liikkuviin palkattuihin työntekijöihin ja heidän perheenjäseniinsä 14 päivänä kesäkuuta 1971 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 1408/71, sellaisena kuin se on muutettuna ja ajan tasalle saatettuna 2 päivänä kesäkuuta 1983 annetulla neuvoston asetuksella (ETY) N:o 2001/83 (EYVL L 230, s. 6), 3 artiklan tulkinnasta,

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (kuudes jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja J. C. Moitinho de Almeida sekä tuomarit C. Gulmann, J.-P. Puissochet (esittelevä tuomari), G. Hirsch ja F. Macken,

julkisasiamies: D. Ruiz-Jarabo Colomer,
kirjaaja: R. Grass,

ottaen huomioon kirjalliset huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

— Saksan hallitus, asiamiehinään liittovaltion talousministeriön ministerineuvos W.-D. Plessing ja saman ministeriön ylijohtaja C.-D. Quassowski, ja

— Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehenään P. Hillenkamp,

ottaen huomioon esittelevän tuomarin kertomuksen,

kuultuaan julkisasiamiehen 8.2.2000 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Bundessozialgericht on esittänyt yhteisöjen tuomioistuimelle 13.5.1998 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut yhteisöjen tuomioistuimeen 3.8.1998, EY:n perustamissopimuksen 177 artiklan (josta on tullut EY 234 artikla) nojalla ennakkoratkaisukysymyksen EY:n perustamissopimuksen 6, 48 ja 49 artiklan (joista on muutettuina tullut EY 12, EY 39 ja EY 40 artikla), EY:n perustamissopimuksen 50 artiklan (josta on tullut EY 41 artikla) ja EY:n perustamissopimuksen 51 artiklan (josta on muutettuna tullut EY 42 artikla) sekä sosiaaliturvajärjestelmien soveltamisesta yhteisön alueella liikkuviin palkattuihin työntekijöihin ja heidän perheenjäseniinsä 14 päivänä kesäkuuta 1971 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 1408/71, sellaisena kuin se on muutettuna ja ajan tasalle saatettuna 2 päivänä kesäkuuta 1983 annetulla neuvoston asetuksella (ETY) N:o 2001/83 (EYVL L 230, s. 6; jäljempänä asetus N:o 1408/71), 3 artiklan tulkinnasta.

2 Tämä kysymys on esitetty asiassa, jossa ovat vastakkain Sehrer ja Bundesknappschaft (liittovaltion kaivostyöntekijöiden avustuskassa), joka on vaatinut Sehreriä maksamaan sairausvakuutusmaksuja hänen Ranskasta saamastaan lisäeläkkeestä.

3 Sehrer on Saksassa asuva Saksan kansalainen, joka aiemmin oli kaivostyöntekijä. Täytettyään 60 vuotta hän alkoi saada lakisääteistä vanhuuseläkettä Bundes-

knappschaftilta sekä lisäeläkettä saksalaiselta kaivos- ja metallityöntekijöiden liitolta.

4 Koska Sehrer oli työskennellyt myös Ranskassa, hän sai lisäeläkettä Ranskan kaivostyöntekijöiden lisäeläkekassasta (jäljempänä Carcom). Tämän vanhuuseläkkeen bruttomäärästä, joka riidanalaisena ajanjaksona vaihteli 2 384,19 FRF:n ja 2 538,45 FRF:n välillä, pidätettiin 2,4 prosenttia Ranskan sairausvakuutusjärjestelmän mukaista maksua eli neljännesvuosittain 57,22 FRF:sta 60,92 FRF:iin. Kyseessä on niin kutsuttu "solidaarisuusmaksu", joka ei sellaisenaan oikeuta korvauksiin.

5 Sehrer kuuluu Krankenversicherung der Rentneriin (eläkeläisten sairausvakuutuskassa, jäljempänä KVdR) Bundesknappschaftin kautta. Saatuaan tiedon Sehrerin Ranskasta saamasta lisäeläkkeestä Bundesknappschaft vaati 7.9. ja 13.9.1993 tekemillään päätöksillä Sehreriä maksamaan tämän eläkkeen bruttomäärän perusteella laskettavat erääntyneet sairausvakuutusmaksut. Erääntyneiden maksujen kokonaismäärä ajalta 1.12.1988—30.9.1993 on 1 005,67 DEM.

6 Kun Bundesknappschaft oli hylännyt Sehrerin tätä maksuvaatimusta koskevat oikaisuvaatimukset, Sehrer nosti kanteen Sozialgericht für das Saarlandissa. Sozialgericht für das Saarland hyväksyi kanteen osittain 8.2.1995 antamallaan tuomiolla. Se katsoi, että Bundesknappschaftilla ei ollut oikeutta sisällyttää Saksassa perittävien maksujen laskentaperustaan Ranskan eläkkeen sitä osaa, joka on pidätetty Ranskan sairausvakuutusjärjestelmän mukaisena maksuna. Landessozialgericht für das Saarland hylkäsi Bundesknappschaftin tästä tuomiosta tekemän valituksen 23.5.1996 antamallaan tuomiolla sillä perusteella, että on solidariteettiperiaatteen vastaista, että sosiaaliturvan piiriin kuuluva henkilö joutuu maksamaan sosiaaliturvamaksua sosiaaliturvamaksusta, jolloin hän maksaisi maksuja kahteen kertaan.

7 Bundesknappschaft haki muutosta (Revision) Bundessozialgerichtissä. Bundesknappschaft väitti, että todetessaan, ettei Ranskassa maksettuja sairausvakuutusmaksuja pidä sisällyttää Ranskan lisäeläkkeen määrään, jonka perusteella Saksassa suoritettavat maksut lasketaan, muutoksenhakutuomioistuin ei ole ottanut huomioon Sozialgesetzbuchin (Saksan sosiaaliturvalaki, jäljempänä SGB), joka on tullut voimaan 1.1.1989, V osaston 237 ja 229 §:ää sekä vastaavia säännöksiä, jotka aiemmin sisältyivät Reichsversicherungsordnungiin (Saksan sosiaalivakuutuslaki).

8 Bundessozialgericht toteaa ennakkoratkaisukysymyksen sisältävässä päätöksessään, että Saksan oikeuden mukaan KVdR:lle Saksassa maksettavat maksut on tosiaankin laskettava Sehrerin Ranskasta saaman lisäeläkkeen bruttomäärän perusteella. SGB:n V osaston 237 §:n ensimmäisen virkkeen 2 kohdan nojalla eläkeläisten Saksan sairausvakuutusjärjestelmään suorittamat maksut lasketaan vanhuuseläkettä vastaavien tulojen "nimellismäärän" (Zahlbetrag) perusteella. SGB:n V osaston 229 §:n 1 momentin ensimmäisen virkkeen 5 kohdan ja toisen virkkeen mukaan, johon 237 §:ssä viitataan, näihin tuloihin sisältyvät lisäeläkkeet myös silloin kun ne on saatu ulkomailta.

9 Viitaten erityisesti yhteisöjen tuomioistuimen asiassa C-10/90, Masgio, 7.3.1991 antamaan tuomioon (Kok. 1991, s. I-1119) Bundessozialgericht pohtii, onko järjestelmä, jonka mukaan eläkkeelle jääneen työntekijän on maksettava lisäeläkkeestään sairausvakuutusmaksua kahteen kertaan ainoastaan siksi, että hän saa kyseistä eläkettä toisesta jäsenvaltiosta, yhteisön oikeuden mukainen. Tällainen järjestelmä rankaisee sellaisia työntekijöitä, jotka ovat käyttäneet oikeuttaan vapaaseen liikkuvuuteen, verrattuna työntekijöihin, jotka eivät ole käyttäneet kyseistä oikeutta.

10 Bundessozialgerichtin mukaan se, että Ranskasta saadusta eläkkeestä Ranskan sairausvakuutusjärjestelmän mukaisena maksuna pidätetty osa sisällytetään Saksassa suoritettavien maksujen laskentaperustaan, voi olla ristiriidassa työntekijöiden vapaan liikkuvuuden perustavanlaatuisen periaatteen kanssa. Bundessozialgericht toteaa, että yhteisöjen tuomioistuin on asiassa C-57/90, komissio vastaan Ranska, 16.1.1992 antamassaan tuomiossa (Kok. 1992, s. I-75) katso-

nut, että asetuksen N:o 1408/71 33 artiklaa, jonka nojalla jäsenvaltiolla on oikeus periä eläkeläiseltä sairausvakuutusmaksuja vain, jos se on vastuussa vastaavien suoritusten maksamisesta, ei sovelleta lisäeläkkeisiin, jotka Carcomin maksamien eläkkeiden tapaan perustuvat työehtosopimuksen määräyksiin. Bundessozialgericht katsoo kuitenkin, ettei tästä voida päätellä, että lisäeläkkeestä suoritettavien maksujen kertautuminen olisi sopusoinnussa perustamissopimuksen 6 ja 48—51 artiklan kanssa.

11 Tässä tilanteessa Bundessozialgericht on päättänyt lykätä asian käsittelyä ja esittää yhteisöjen tuomioistuimelle seuraavan ennakkoratkaisukysymyksen:

"Onko sellainen jäsenvaltion sääntely, jonka mukaan Ranskassa työehtosopimuksen mukaisesti maksettu lisäeläke otetaan täysimääräisesti huomioon sekä vahvistettaessa Ranskan sairausvakuutusjärjestelmän että vahvistettaessa Saksan eläkeläisten sairausvakuutusjärjestelmän mukaisten maksujen määrää, ristiriidassa Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 6 ja 48—51 artiklan sekä sosiaaliturvajärjestelmien soveltamisesta yhteisön alueella liikkuviin palkattuihin työntekijöihin, itsenäisiin ammatinharjoittajiin ja heidän perheenjäseniinsä annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 1408/71 3 artiklan kanssa?"

12 Saksan hallitus ja komissio katsovat, että ennen esitettyyn kysymykseen vastaamista käsiteltävänä olevassa asiassa on syytä aluksi pohtia, onko Ranskan sairausvakuutusjärjestelmän mukaisten maksujen periminen sopusoinnussa perustamissopimuksen 48—51 artiklan kanssa. Ainoastaan jos näiden maksujen periminen on sopusoinnussa yhteisön oikeuden kanssa, on syytä tutkia Saksan sairausvakuutusmaksujen laskentatapaa.

13 Tältä osin Saksan hallitus huomauttaa, että on yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaan EY:n perustamissopimuksen 59 artiklan (josta on muutettuna tullut EY 49 artikla) vastaista, että jäsenvaltio velvoittaa toiseen jäsenvaltioon sijoittautuneen yrityksen, joka teettää tilapäisesti töitä ensin mai-

nitussa jäsenvaltiossa, maksamaan työnantajamaksuja työntekijöistä, jotka on siirretty toiseen valtioon näiden töiden tekemistä varten, silloin kun tällä yrityksellä on jo velvollisuus maksaa sijoittautumisvaltiossa vastaavanlaisia maksuja (asia C-272/94, Guiot, tuomio 28.3.1996, Kok. 1996, s. I-1905; ks. myös yhdistetyt asiat 62/81 ja 63/81, Seco ja Desquenne & Giral, tuomio 3.2.1982, Kok. 1982, s. 223).

14 Saksan hallituksen mukaan Sehreriltä, joka saa asuinvaltiossaan jo täydellistä suojaa sairauden varalta, pidätetään Ranskassa toinen sairausvakuutusmaksu, jonka perusteella hän ei saa mitään ylimääräistä oikeutta tai etua. Näin ollen samoin kuin edellä mainituissa asioissa Seco ja Desquenne & Giral ja Guiot kyseessä olleet työnantajamaksut olivat perustamissopimuksen 59 artiklan vastaisia, sairausvakuutusmaksun periminen Ranskassa rajoittaa työntekijöiden vapaata liikkuvuutta perustamissopimuksen 48 artiklan vastaisesti.

15 Komissio korostaa, että sairausvakuutusmaksu pidätetään Ranskassa Sehrerin Ranskasta saamasta lisäeläkkeestä, vaikka Sehrer, joka asuu Saksassa, voi vaatia ainoastaan Saksan sairausvakuutusjärjestelmän mukaista korvausta. Tällainen pidätys, joka ei luo oikeutta korvaukseen, on siten Sehrerille epäedullinen. Tästä seuraa Sehrerille myös ylimääräinen maksuvelvollisuus, koska hänen on asuinvaltiossaan maksettava uudelleen tämän eläkkeen bruttomäärän perustella laskettu sairausvakuutusmaksu. Komissio katsoo tämän vuoksi, että Ranskan sairausvakuutusjärjestelmän mukaisen maksun periminen on ristiriidassa perustamissopimuksen 48 artiklan kanssa.

16 Mikäli yhteisöjen tuomioistuin pitäytyy ennakkoratkaisupyynnön esittäneen tuomioistuimen esittämässä kysymyksessä, Saksan hallitus katsoo, että tähän kysymykseen on vastattava kieltävästi. Komissio puolestaan katsoo, että tässä tapauksessa EY:n perustamissopimuksen 5 artiklalla (josta on tullut EY 10 artikla) ja 48—51 artiklalla velvoitetaan jäsenvaltion toimivaltaiset viranomaiset ottamaan huomioon toisen jäsenvaltion tässä valtiossa maksettavista eläkkeistä pidättämät maksut ja laskemaan omat maksunsa kyseessä olevien eläkkeiden nettomäärän perusteella.

Ennakkoratkaisukysymyksen ulottuvuus

17 Ennakkoratkaisupyynnön esittänyt tuomioistuin pyrkii kysymyksellään selvittämään, onko se, että jäsenvaltio laskee lainsäädäntönsä piiriin kuuluvan eläkkeelle jääneen työntekijän sairausvakuutusmaksut tämän toisesta jäsenvaltiosta saaman työehtosopimukseen perustuvan lisäeläkkeen bruttomäärän perusteella ottamatta huomioon sitä, että tämän eläkkeen bruttomäärästä on jo pidätetty sairausvakuutusmaksu viimeksi mainitussa jäsenvaltiossa, ristiriidassa tiettyjen perustamissopimuksen määräysten ja johdetun oikeuden säännösten kanssa.

18 Ennakkoratkaisukysymyksellä ei sen sijaan pyritä selvittämään, onko se, että viimeksi mainittu jäsenvaltio perii sairausvakuutusmaksuja, vaikka nämä eivät luo oikeutta korvaukseen ja vaikka kyseessä oleva työntekijä saa lakisääteistä vanhuuseläkettä ja on jo vakuutettu sairauden varalta ensin mainitussa jäsenvaltiossa, ristiriidassa kyseessä olevien yhteisön oikeuden määräysten ja säännösten kanssa.

19 Bundessozialgericht epäili ennakkoratkaisupyynnössään, onko sellaisten sairausvakuutusmaksujen periminen Ranskassa, jotka eivät luo oikeutta korvaukseen, sopusoinnussa yhteisön oikeuden kanssa, mutta totesi, että pääasian valittaja voi riitauttaa tämän ainoastaan Ranskan tuomioistuimissa. Ennakkoratkaisupyynnön esittänyt tuomioistuin totesi myös, että Sehrer oli riitauttanut mieluummin Saksan sairausvakuutusmaksujen pätevyyden, koska ne olivat suuremmat kuin Ranskassa suoritettavat maksut.

20 Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan yksinomaan kansallisen tuomioistuimen, jossa riita-asia on vireillä ja joka vastaa tuomion antamisesta, tehtävänä on kunkin asian erityispiirteiden perusteella harkita, onko ennakkoratkaisu tarpeen

asian ratkaisemiseksi ja onko sen yhteisöjen tuomioistuimelle esittämillä kysymyksillä merkitystä asian kannalta. Jos esitetyt kysymykset koskevat yhteisön oikeuden tulkintaa, yhteisöjen tuomioistuimen on siten yleensä ratkaistava ne (ks. erityisesti asia C-254/98, TK-Heimdienst, tuomio 13.1.2000, Kok. 2000, s. I-151, 13 kohta).

21 Näin ollen on vastattava ainoastaan ennakkoratkaisukysymykseen.

Vastaus ennakkoratkaisukysymykseen

22 Aluksi on todettava, että Sehreriin, joka on lopettanut työnteon ja saa lakisääteistä vanhuuseläkettä Saksassa, sovelletaan tämän vuoksi Saksan sosiaaliturvalainsäädäntöä asetuksen N:o 1408/71 13 artiklan 2 kohdan f alakohdan mukaisesti. Tämän säännöksen nojalla, joka on lisätty tähän asetukseen 25.6.1991 annetulla neuvoston asetuksella (ETY) N:o 2195/91 (EYVL L 206, s. 2), henkilö, johon jäsenvaltion lainsäädäntöä lakataan soveltamasta ilman, että toisen jäsenvaltion lainsäädäntö tulee sovellettavaksi häneen jonkin tämän kohdan edellä olevassa alakohdassa säädetyn säännön tai 14—17 artiklassa mainitun poikkeuksen tai erityissäännön mukaisesti, kuuluu sen jäsenvaltion lainsäädännön piiriin, jonka alueella hän asuu, yksinomaan tämän lainsäädännön määräysten mukaisesti.

23 On myös todettava, että asetuksen N:o 1408/71 1 artiklan j alakohdan mukaan "lainsäädännön" käsitteeseen eivät tässä asetuksessa sisälly olemassa olevat tai tulevat työmarkkinasopimusten määräykset riippumatta siitä, onko ne saatettu

voimaan viranomaisten päätöksillä, jotka tekevät niistä pakollisia tai laajentavat niiden soveltamisalaa, paitsi jos tämä rajoitus on poistettu kyseisessä asetuksessa mainituissa tapauksissa kyseisen jäsenvaltion julistuksella.

24 Ennakkoratkaisupyynnöstä ilmenee, että Carcomin hallinnoima lisäeläkejärjestelmä perustuu työmarkkinaosapuolten väliseen sopimukseen, josta ei ole tehty asetuksen N:o 1408/71 1 artiklan j alakohdan mukaista julistusta.

25 Tästä seuraa, että tämän asetuksen näkökulmasta Sehrer saa vanhuuseläkettä vain yhden jäsenvaltion, eli tässä tapauksessa Saksan, lainsäädännön mukaisesti.

26 Asetuksen N:o 1408/71 III osaston 1 luvun 5 jakso koskee eläkeläisten ja heidän perheenjäsentensä oikeuksia. Tämän jakson käsiteltävänä olevan asian kannalta merkitykselliset säännökset koskevat kuitenkin tilanteita, joissa eläkeläinen saa eläkettä kahden tai useamman jäsenvaltion lainsäädännön mukaisesti tai saa eläkettä yhden jäsenvaltion lainsäädännön mukaisesti, mutta ei valtiosta, jossa hän asuu (27, 28 ja 28 a artikla). Asetuksen 33 artiklaa voidaan puolestaan soveltaa vain viittaamalla edellä mainittuihin artikloihin.

27 Koska mikään edellä mainituista asetuksen N:o 1408/71 säännöksistä ei koske Sehrerin tilannetta, tästä seuraa, että se, että Saksan viranomaiset perivät Sehrerin Ranskasta saamasta lisäeläkkeestä sairausvakuutusmaksua, kuuluu yksinomaan Saksan lainsäädännön piiriin.

28 Saksan liittotasavallan on kuitenkin tätä toimivaltaa käyttäessään noudatettava perustamissopimuksen määräyksiä ja erityisesti niitä määräyksiä, jotka koskevat työntekijöiden vapaata liikkuvuutta (ks. asia C-18/95, Terhoeve, tuomio 26.1.1999, Kok. 1999, s. I-345, 34 ja 35 kohta).

29 Se, että Sehrer on Saksan kansalainen, ei estä häntä vetoamasta työntekijöiden vapaata liikkuvuutta koskeviin säännöksiin sitä jäsenvaltiota vastaan, jossa hän asuu, koska hän on käyttänyt oikeuttaan vapaaseen liikkuvuuteen ja työskennellyt jossakin muussa jäsenvaltiossa (em. asia Terhoeve, tuomion 27—29 kohta).

30 Sehrerille taataan myös edelleen tietyt työntekijäasemaan liittyvät oikeudet, vaikka hän ei enää ole työsuhteessa (asia C-57/96, Meints, tuomio 27.11.1997, Kok. 1997, s. I-6689, 40 kohta ja asia C-35/97, komissio v. Ranska, tuomio 24.9.1998, Kok. 1998, s. I-5325, 41 kohta). Sehrerin saaman eläkkeen kaltainen lisäeläke, jonka saaminen perustuu aikaisempaan jo päättyneeseen työsuhteeseen, on tällainen oikeus. Eläkeoikeus liittyy erottamattomasti työntekijäasemaan.

31 Ensiksi on tarkasteltava perustamissopimuksen 48 artiklaa, jonka osalta yhteisöjen tuomioistuin on useasti todennut, että tällä sopimusmääräyksellä toteutetaan EY:n perustamissopimuksen 3 artiklan c alakohdassa (josta on muutettuna tullut EY 3 artiklan 1 kohdan c alakohta) vahvistettu perusperiaate, jonka mukaan EY:n perustamissopimuksen 2 artiklassa (josta on muutettuna tullut EY 2 artikla) mainittujen tavoitteiden toteuttamiseksi yhteisön toimintaan sisältyy henkilöiden vapaata liikkuvuutta rajoittavien esteiden poistaminen jäsenvaltioiden väliltä (asia C-370/90, Singh, tuomio 7.7.1992, Kok. 1992, s. I-4265, 15 kohta ja em. asia Terhoeve, tuomion 36 kohta).

32 Yhteisöjen tuomioistuin on myös todennut, että kaikilla henkilöiden vapaata liikkuvuutta koskevilla perustamissopimuksen määräyksillä on tarkoitus helpottaa yhteisön kansalaisten kaikenlaista ansiotyön harjoittamista yhteisön

alueella, ja kyseisten määräysten vastaisia ovat kaikki toimenpiteet, joilla voi olla epäsuotuisa vaikutus näihin kansalaisiin, kun he haluavat harjoittaa taloudellista toimintaa toisen jäsenvaltion alueella (em. asia Singh, tuomion 16 kohta ja em. asia Terhoeve, tuomion 37 kohta).

33 Säännösten, joilla estetään jäsenvaltion kansalaista lähtemästä kotimaastaan tai saadaan tämä luopumaan lähtemisestä ja käyttämästä oikeuttaan vapaaseen liikkuvuuteen, on siten katsottava rajoittavan tätä vapautta, vaikka näitä säännöksiä sovellettaisiin riippumatta kyseessä olevien työntekijöiden kansalaisuudesta (em. asia Masgio, tuomion 18 ja 19 kohta ja em. asia Terhoeve, tuomion 39 kohta).

34 Tämä pätee kyseessä olevaan Saksan lainsäädäntöön, joka vaikuttaa ainoastaan siirtotyöläisiin, vaikka sitä sovelletaan samalla tavoin heihin ja kotimaassaan pysyviin työntekijöihin. Ei ole nimittäin kovinkaan todennäköistä, että yksinomaan Saksassa työskennelleen työntekijän lisäeläkkeen bruttomäärästä perittäisiin Saksassa sairausvakuutusmaksuja kahteen kertaan. Työntekijälle, joka Sehrerin tapaan on työskennellyt jossakin toisessa jäsenvaltiossa, josta hän saa lisäeläkettä, tämä on sen sijaan todellinen uhka.

35 Tästä seuraa, että pääasiassa kyseessä olevan kaltainen jäsenvaltion lainsäädäntö rajoittaa työntekijöiden vapaata liikkuvuutta perustamissopimuksen 48 artiklan vastaisesti. Näin ollen ei ole tarpeen tutkia, onko tällainen lainsäädäntö ristiriidassa perustamissopimuksen 6 artiklan ja asetuksen N:o 1408/71 3 artiklan kanssa.

36 Ennakkoratkaisukysymykseen on siten vastattava, että se, että jäsenvaltio laskee lainsäädäntönsä piiriin kuuluvan eläkkeelle jääneen työntekijän sairausvakuutusmaksut tämän toisesta jäsenvaltiosta saaman työehtosopimukseen perustuvan

lisäeläkkeen bruttomäärän perusteella ottamatta huomioon sitä, että tämän eläkkeen bruttomäärästä on jo pidätetty sairausvakuutusmaksu viimeksi mainitussa jäsenvaltiossa, on ristiriidassa perustamissopimuksen 48 artiklan kanssa.

Oikeudenkäyntikulut

37 Yhteisöjen tuomioistuimelle huomautuksensa esittäneille Saksan hallitukselle ja komissiolle aiheutuneita oikeudenkäyntikuluja ei voida määrätä korvattaviksi. Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely yhteisöjen tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (kuudes jaosto)

on ratkaissut Bundessozialgerichtin 13.5.1998 tekemällään päätöksellä esittämän kysymyksen seuraavasti:

Se, että jäsenvaltio laskee lainsäädäntönsä piiriin kuuluvan eläkkeelle jääneen työntekijän sairausvakuutusmaksut tämän toisesta jäsenvaltiosta saaman työ-

ehtosopimukseen perustuvan lisäeläkkeen bruttomäärän perusteella ottamatta huomioon sitä, että tämän eläkkeen bruttomäärästä on jo pidätetty sairausvakuutusmaksu viimeksi mainitussa jäsenvaltiossa, on ristiriidassa EY:n perustamissopimuksen 48 artiklan (josta on muutettuna tullut EY 39 artikla) kanssa.

Moitinho de Almeida Gulmann Puissochet

Hirsch Macken

Julistettiin Luxemburgissa 15 päivänä kesäkuuta 2000.

R. Grass

kirjaaja

J. C. Moitinho de Almeida

kuudennen jaoston puheenjohtaja